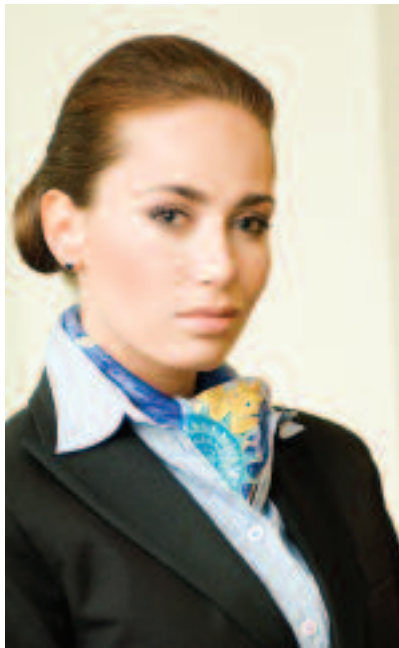

Народний депутат України
Ірина БЕРЕЖНА:

«В Україні п'ять років відбувається
безпрецедентна «війна» нинішньої
влади проти власного народу»

26

– Як повідомив Міждержавний статистичний комітет СНД, за січень–жовтень 2009 року порівняно з тим же періодом 2008 року в Україні зафіксовано найбільше падіння промислового виробництва серед країн Співдружності. Про що це свідчить?

– Справді, таке падіння зафіксовано експертами й становило 26,4%. Для порівняння: у Росії промислове виробництво за січень–жовтень 2009 року впало на 13,3%. В Азербайджані, навпаки, промисловість продемонструвала зростання за січень–жовтень на 7,4%. В Узбекистані зростання сягнуло 9,1%. До того ж максимальна річна інфляція серед

країн СНД у січні–жовтні була зафіксована також в Україні й становила в середньому 16,5%. Така тенденція – промовисте свідчення деструктивної економічної політики, яку проводить уряд Тимошенко. Це сумний підсумок непрофесіоналізму й тотального популізму. Навіть у період кризи багато вітчизняних промислових підприємств здатні вийти з «піке» та вивести за собою економіку країни. Але для цього потрібно, щоб держава мала реальну промислову політику, яка полягала б у податкових стимулах, відновленні кредитування, ефективній системі лізингу. На це нинішній уряд просто не здатен, бо це кропітка та послідовна робота, на яку в урядовців немає ані часу, ані компетенції.

– Експертами вітчизняних видань проведено дослідження, результати якого приголомшують: частка тінізації економіки нині становить 45% від розміру офіційного ВВП, тобто приблизно 420 мільярдів гривень. Які причини такого стану?

– Скажу навіть більше: за пессимістичними оцінками, частка тіньового обороту в Україні може сягнути 90%. І це вже буде справжнім економічним колапсом. Безперечно, тінізація передовсім спричиняє дуже складна й корумпована дозвільна система. Додає проблем і заплутана податкова система. Часом таке враження, що основне завдання вітчизняної податкової системи – знищити бізнес на пні. У списку Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації, які аналізували податкове законодавство 183 країн світу, ми перебуваємо на 181-му місці. У нас понад 100

податків і зборів, тоді як, наприклад, у країнах Балтії – менш як 40. Ставки податку на прибуток і ПДВ в Україні вищі, ніж у середньому в країнах–членах ЄС. Головним тягарем для бізнесу в контексті оподаткування є радше неефективне та ускладнене адміністрування, невизначеність застосування тих чи інших ставок податків, необхідність сплати податків і зборів до різних фондів. Для розуміння масштабів загрозливого стану тінізації української економіки слід уточнити: країни, які провадять виважену, розумну економічну політику, мають рівень тіньової економіки 5–10% (в основному це припадає на ті сфери діяльності, котрі дуже важко контролювати: торгівлю, сферу послуг, гральний бізнес).

– Чи можна тотальну корупцію державної влади в Україні вважати основним чинником тінізації бізнесу та стагнації економіки?

– Знову звернімося до міжнародної статистики. У 2009 році Україна посіла «почесне» 146-те (зі 180 країн) місце в рейтингу корумпованих держав. Гірші справи хіба що в декількох африканських країнах. У попередні роки показники нашої держави були кращі, а найоптимістичніший за п'ять останніх років був у 2006-му, коли уряд Віктора Януковича прийняв низку жорстких нормативних актів для боротьби з корупцією. Нині зрозуміло, що про жодне піднесення економіки годі й говорити, якщо корупція не буде хоча б мінімізовано. До речі, у світі відомі лише дві моделі протидії цьому явищу.

Перша – так звана сингапурська, яка полягає в жорсткому контролі держави за діяльністю чиновників, помноженому на серйозне посилення покарання за корупційні діяння. Вона передбачає також дерегуляцію економіки, спрощення оподаткування, підвищення незалежності судів. Проте головний акцент робиться все-таки на жорсткому покаранні корупціонерів. Ця модель ефективна для країн, що розвиваються, і в Україні, на мій погляд, також здатна змінити ситуацію на краще. Друга модель – скандинавська – прийнятна для розвиненіших країн. Вона спрямована на ліквідацію самої можливості корупції. Досягається це завдяки лібералізації економіки, публічності в діяльності держорганів, а також дотриманню держслужбовцями високих етичних норм.

– Багато експертів і політиків стверджують: Україна фактично перебуває в борговій ямі. Якщо «розділити» весь обсяг кредитів, узятих нашою державою тільки у МВФ в 2009 році, то, навіть за приблизними підрахунками, виходить, що кожен українець уже має близько 600 доларів США боргу. Водночас державний борг України досяг 225 млрд. гривень

порівняно зі 130,7 млрд. на початку 2009-го...

– Звісно, Україна багато років залучала зовнішнє фінансування. Але ніколи раніше борг не зростав із такою загрозливою швидкістю. Так, 2008 року він зріс на 40%, 2009-го – на 50,1%. Будь-який економіст підтвердить, що таке стрімке нарощування боргу державою відбувається тільки у двох виняткових випадках. По-перше, коли вона здійснює кардинальну модернізацію економіки та промислового сектору. По-друге, коли перебуває в стані війни. Які з цих двох причин підходять до української дійсності? Жодна. Але можна казати, що в Україні п'ять років відбувається безпрецедентна «війна» нинішньої влади проти власного народу. Кредити від МВФ пішли на покриття бюджетного дефіциту, а це означає – у прірву, без жодного ефекту для економіки. І якщо «проїдання» грошей неефективною державною машиною триватиме, на нас чекає сценарій 1993–1994 років: інфляція й гіперінфляція. Цілком можливий також сценарій дефолту. Приблизно щомісяця Україні доведеться платити 2,5–3 мільярди гривень для повернення запозичень. На жаль, розплачуватиметься не нинішній безвідповідальний уряд, а звичайні громадяни.

Розпитувала Ірина ТЕРЕЩЕНКО.

Перший заступник виконавчого директора Асоціації міст України та громад Віктор КРАВЧЕНКО:

– 1 грудня стало фатальним для системи місцевого самоврядування в Україні: народним депутатам не вдалося подолати вето Президента на нову редакцію Бюджетного кодексу. «За» голосували БЮТ, Блок Литвина і приблизно половина «НУ–НС». Напередодні нашу позицію підтримували представники основних політичних сил у парламенті, однак результати голосування, на жаль, виявилися діаметрально протилежними. Очевидно, наклалися перипетії передвиборної президентської кампанії.

Ми надіслали листа Президентові, в якому докладно виклали всі позитиви документа й просили не ветувати закон. Президент обіцяв зустрітися з мерами міст, щоб їх вислухати, але такої зустрічі не відбулося. Новий закон давав змогу збільшити місцеві бюджети загалом на 10 мільярдів гривень. Нині фінансова забезпеченість повноважень органів місцевого самоврядування в кращому разі становить 60–70 відсотків. Якщо в Західній Європі на одного мешканця громади припадає до 2 тисяч євро, то в нас – 150 євро, а в малих містах – 20–40. Тож не дивина, що в Україні є чимало міст, де протягом останніх 18 років у соціально-економічний розвиток не вкладено жодної копійки. Найбільше користі від нового Бюджетного кодексу мали б невеликі територіальні громади – сіл, селищ і міст районного значення.

Незважаючи на те, що Верховна Рада не змогла подолати вето Президента, Асоціація міст України зробить усе можливе, аби держбюджет на 2010 рік формувалася на засадах, які було закладено в нову редакцію Бюджетного кодексу.

27

Наборівіємні напочаток

Проект

На правоохоронні органи чекає реформування

Перший заступник голови Комітету Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Володимир СІВКОВИЧ зареєстрував проект закону «Про концепцію реформування правоохоронних органів України».

Концепція передбачає чітке розмежування повноважень посадових осіб, обмеження можливості безпідставного втручання правоохоронних органів у діяльність громадян і юридичних осіб, тим самим максимально наближуючи нормативний акт до загальноприйнятих європейських стандартів у сфері захисту та реалізації прав громадян.

У результаті реформування буде створено таку систему правоохоронних і спеціальних державних органів:

- Національна служба безпеки України (НСБУ), до складу якої входять Зовнішня розвідка України, Державна безпека України та Державна охорона України. Нинішні Служба безпеки, Служба зовнішньої розвідки та Управління державної охорони ліквідується.
- Національна служба безпеки розслідувань;
- Міністерство внутрішніх справ України, до складу якого входять національна (загальнодержавна) міліція, прикордонна міліція, спеціальна міліція, міграційна служба;
- Прокуратура України;
- Державна кримінально-виконавча служба України.

На переконання парламентарія, прийняття цього документа забезпечить системний підхід держави до становлення в Україні демократичного інституту правоохоронних органів.